

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี. ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก, ๒๕๐๐.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____พระไตรปิฎกภาษาไทย. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ

เกษม จันทรแก้ว. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: อักษรสยามการพิมพ์, ๒๕๓๗.

คณะกรรมการบริหารวิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป. สิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีและชีวิต.

พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๗.

จิระ จินตบุญกุล. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้. ในรายงานผลการฝึกอบรมโครงการปัดน้ำแห่งชาติหลักสูตรการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้. กรุงเทพมหานคร: กรมป่าไม้, ๒๕๓๐.

ฉัตรวิ นนทรี. ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการอนุรักษ์วังปลา : การพลิกฟื้นวิถีชีวิตชนบท. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค, ๒๕๔๗.

ชัยพล ทรงสุนทรวงศ์. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

ฐิตินันท์ ศรีสถิต. โลกร้อน ทุกสิ่งที่เราทำ เปลี่ยนแปลงโลกเสมอ. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: หจก.ภาพพิมพ์, ๒๕๕๐.

ทวีศักดิ์ บุตรตัน. สิ่งแวดล้อม (สมการแก้โลกร้อน ๙๘). มติชนสุดสัปดาห์. ฉบับประจำวันที่ ๑๐-๑๖ เมษายน ๒๕๕๒, ปีที่ ๒๙ : ๓๙.

บุญส่ง เลขกุล (นายแพทย์). หากป่าไม้ยังอยู่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร : กิจกาณูจ พระนคร, ๒๕๐๔.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

_____เศรษฐศาสตร์สีเขียวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ทัศนีย์ เจนวิสิฐ. การฟื้นฟูจากวิกฤตสิ่งแวดล้อมตามมุมมองของพระพุทธศาสนา, รวมบทความเรื่อง พระพุทธศาสนากับการฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์โลก. กรุงเทพมหานคร : ๒๑ เช่นจู้, ๒๕๕๓.

ประยูร วงศ์จันทร์. วิทยาการสิ่งแวดล้อม. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, ๒๕๕๓.

- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). **คนไทยกับป่า**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๗.
- _____ **คนไทยกับสัตว์ป่า**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๒.
- _____ **การพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๓๙.
- _____ **รายการโลกสวยด้วยมือเรา: ธรรมะ**.” รายการโทรทัศน์ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๕. ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๐.
- _____ **เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกลด์คิมทอง และโรงพิมพ์เม็ดทราย, ๒๕๔๕.
- _____ **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). **พระกับป่ามีปัญหอะไร**. กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมพุทธธรรมศิริราชฝ่ายนักศึกษา เรือนแก้วการพิมพ์. ๒๕๓๔, หน้า ๕-๗.
- พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตโต). **ธรรมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๓๘.
- ภาณี คูสุวรรณ และศจีพร สมบูรณ์ทรัพย์. **ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์ จำกัด, ๒๕๔๒.
- ภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์. **สิ่งแวดล้อมศึกษา : แนวการสอน สารการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมาเพรส จำกัด, ๒๕๔๘.
- มานพ นักการเรียน. **พระพุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- รศ. ดร.ธนวัฒน์ จารูพงษ์สกุล. **โลกร้อนสุดขีด วิฤติอนาคตประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทฐานการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๐.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, ๒๕๓๙.
- วิชัย เทียนน้อย และคณะ. **มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส. พรีเมียมติ้ง เฮ้า, ๒๕๓๙.
- _____ **การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ**.พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: อักษรวัฒนา, ๒๕๔๒.
- วันทนา ศิวะ (เขียน) ศิริลักษณ์ มานะวงศ์เจริญ. **สงครามน้ำ**. กรุงเทพมหานคร: สวนเงินมีนา, ๒๕๔๖.
- วินัย วีระพัฒนานนท์. **สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. นครปฐม : สถาบันพัฒนาสาธารณสุขอาเซียน, ๒๕๔๑.
- สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม. **ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอสโซ่ แสตนด์ดาร์ดประเทศไทย จำกัด, ๒๕๓๐.
- สถาบันนวัตพัฒนาบริหารศาสตร์. **การประเมินผลโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง, ๒๕๓๗.
- สวัสดิ์ โนนสูง. **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนส

โตร, ๒๕๔๖.

สำนักเสริมการศึกษาและบริหารสังคมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การอบรมสัมมนาทางวิชาการ
เรื่องบทบาทของพระสงฆ์ : ผู้นำทางสังคมในการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๘.

สุกาญจน์ รัตนเลิศสุพรรณ. หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริม
เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), ๒๕๔๖.

สุชีพ ปุณฺณานุภาพ. พระไตรปิฎกสำหรับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖. กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏ
ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

หมวดวิชาการทั่วไป สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์
หนังสือสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๓.

อนุช อาภาภิรม และคณะ. สิ่งแวดล้อมและประชากร : เครื่องเช่นความเจริญ. กรุงเทพมหานคร :
อมรินทร์ บุ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด, ๒๕๔๓.

อรุณี เมฆาธร. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี. นนทบุรี : เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์, ๒๕๔๗.

อดุลย์ คนแรง. พระพุทธศาสนากับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้, พระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหา
วิกฤตการณ์ของโลก, พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, พระมหาสุทัศน์ ติสสรวาทิ, พระมหา
สมบุรณ์ วุฑฒิกโร และพระมหาสายัญ สิริปัญโญ กองบรรณาธิการ. ม.ท.ป. : ๒๑
เซ็นจูรี่, ๒๕๕๒.

อุดม ดุจศรีวัชร. ความรู้และความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร
ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๔๓.

อุแก้ว ประกอบไวยทกิจ ปีเวอร์. มนุษย์- ระบบนิเวศและสภาพนิเวศในประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๑.

จิรศักดิ์ สีหวัฒน์. “บทบาทพระสงฆ์กับการอนุรักษ์ป่าของจังหวัดนครราชสีมา : ศึกษาเฉพาะกรณี
พระเทพสีมาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชา พัฒนาชุมชนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

ธนกฤษ ฉัตรเลขาวิช. การศึกษาเชิงเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตของอุบาสกในสมัยครั้งพุทธกาล
และในสมัยปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

พระมหาเจิม สุวโจ. “ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ : ศึกษาเฉพาะกรณี
พระอธิการพงษ์ศักดิ์ เตชธมฺโม”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

พระมหาไพสิทธ์ สัตยาธู. “บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ศึกษากรณี: พระเทพสีมาภรณ์ กับ
การพัฒนาชนบทในจังหวัดนครราชสีมา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนาชนบทศึกษา,
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. ๒๕๓๘.

พระมหาสุภา อุทโท. “บทบาทพระสงฆ์ใน ๒ ทศวรรษหน้า (๒๕๔๑-๒๕๖๐)”, วิทยานิพนธ์การ
พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. มปป.

พระอินถนอม ศรีหิตา. “วัดป่า : การสังเคราะห์กระบวนการจัดการระบบนิเวศเพื่ออนุรักษ์ป่าและ

สัตว์ป่าในภาคอีสาน”. **ปรัชญาคูขี้ขันบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๖.

วิฑูรย์ จำรัสพันธ์ และคนอื่นๆ. **โครงการวิจัยเรื่องการอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดย องค์กรณ์ชุมชน: กรณีศึกษา ๑ ศาลปู่ตาของบ้านหว่าน ตำบลหว่านคำ อำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ**. ขอนแก่น : โครงการวิจัยวนศาสตร์ชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ม.ป.ป.

สุเมธ ทราญแก้ว. **“ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดอุดรธานี”**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๓๖.

สุวิทย์ ธีรศาศวัต และคนอื่นๆ. **“การมีส่วนร่วมของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”**. วิทยานิพนธ์สาขาสิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๕.

(๒) ข้อมูลเอกสารภาษาอังกฤษ

- Kamala Tiyanich, *The Buddha in the Jungle*, (Bangkok : O.S.Printing, 2003), p.XVIII.
- I.G.SIMMON, *Changing the Face of the Earth : Culture, Environment, and History*, (London 1989)
- Leopold, A. *The Land Ethics in a Sand Almanac County*. New York: Ballantine Books. 1970.
- Michael W. Fox, *Philosophy , Ecology, Animal Welfare and the Rights Question*, in Herlon B. Miller and William H. Williams, ed., and *Animals*, (Clifton, N.J.: Humana Press, 1983), p. 13.
- Pragati Sahni, "Enviromental Ehtics in the Jtakas : Further Reflections" in **Buddhist Approach to Enviromental Crisis UNDV conference Volume**, Ven. Khammai Dhammasami, Ven. Phramaha Hunsu Dhammahaso, Ven. Phamaha Somboon Wutthikaro and Peoples, D.O. Editorial Staffs, (n.p : n.p., n.p.), p.129.
- Peter Singer, *Animal Liberation: A New Ethics for Our Treatment of Animals*, (New York: A New York Review Book, 1975), p. 7.
- Roderick Nash, *The Rights of Nature: A History of Environmental Ethics* (Madison: University of Wisconsin Press, 1989), pp. 26-27.